

volkstuinters (aangesloten bij de OVAT)

Onderwerp	Datum
Gebruik gif en bestrijdingsmiddelen	14 september 2022
Ons kenmerk	Uw kenmerk
1923508	-
Afdeling	Doorkiesnummer
Ruimte	013 542 87 20
E-mail	Fax
paula.de.voogd@tilburg.nl	-
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Stadhuisplein 130
5000 LH Tilburg	5038 TC Tilburg

Beste eigenaar van een volkstuin, beste heer/mevrouw,

Zoals u waarschijnlijk al wel uit de media heeft vernomen gaat het slecht met onze natuur (biodiversiteit). Dit heeft verschillende oorzaken. Eén ervan is het gebruik van gif en chemische bestrijdingsmiddelen; niet alleen in de professionele land- en tuinbouw, maar ook door particulieren. Gif en chemische bestrijdingsmiddelen zijn niet alleen schadelijk voor het te bestrijden dier/plant, maar is vaak ook niet goed voor andere dieren, planten en is zeker ook slecht voor de mens. Dit zal u als tuinier ongetwijfeld aan het hart gaan. De gemeente Tilburg is om deze reden geen voorstander van het gebruik van gif en chemische bestrijdingsmiddelen.

De grond waarop u uw groenten en bloemen teelt is eigendom van de gemeente Tilburg (het wordt via de OVAT aan u verhuurd). U zult begrijpen dat het gebruik van gif en chemische bestrijdingsmiddelen op volkstuincomplexen daarom **verboden** is. Wij weten dat er soms toch nog gif of chemische bestrijdingsmiddelen op volkstuinten worden gebruikt. Met deze brief willen wij inhoudelijk toelichten waarom gebruik van gif en chemische bestrijdingsmiddelen niet mag en wat andere mogelijkheden zijn om toch op een fijne ecologische manier zonder teveel overlast van plaagdieren te kunnen tuinieren.

Waarom is het gebruik van gif en chemische bestrijdingsmiddelen geen goed idee

- Andere dieren kunnen vergiftigde planten en dieren eten er hieraan doodgaan of ziek worden (o.a. roofvogels, vossen, katten, marterachtigen die bijv. ratten en muizen eten);
- Andere wel nuttige insecten/dieren kunnen 'per ongeluk' in aanraking komen met het bestrijdingsmiddel;
- Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen heeft slechts een tijdelijk effect en zorgt er op termijn voor dat het natuurlijk evenwicht in uw tuin verloren gaat. Hierdoor zal het aantal plaagdieren in uw tuin de toekomst alleen maar toenemen (aangezien de natuurlijke vijanden door het gebruik van de bestrijdingsmiddelen niet of nauwelijks meer aanwezig zijn);
- Er komen kinderen op de volkstuincomplexen. Zij kunnen gif of chemische bestrijdingsmiddelen (op een onbewaakt ogenblik) binnen krijgen;
- Chemische bestrijdingsmiddelen kunnen in de bodem of in de sloot terechtkomen, waardoor de omgeving vervuild raakt.
- Gif/bestrijdingsmiddel kan onbedoeld op uw geteelde gewassen zitten, die u vervolgens opeet!

Beter voorkomen dan bestrijden

We weten dat er op verschillende volkstuincomplexen in Tilburg soms sprake is van overlast van ratten, wespen en andere kleinere plaagdieren. Mogelijk heeft u op uw eigen volkstuin hier ook last van. Gelukkig zijn er genoeg ecologische alternatieven om deze plaagdieren te lijf te gaan. De beste manier om van plaagdieren af te komen, is om de oorzaak weg te nemen. Ook kunt u voorzorgsmaatregelen nemen om plaagdieren op uw volkstuin tegen te gaan. Tips en ideeën hiervoor staan in de bijlage van deze brief.

Inzet gespecialiseerde bedrijven voor afvangen plaagdieren

Alternatieven om groter plaagdieren te bestrijden zonder gif, is het wegvangen van dieren met bijvoorbeeld vallen. Er zijn gespecialiseerde bedrijven die plaagdieren bestrijden (zoals ratten en wespen) met verschillende methoden, afhankelijk van de soort.

Omdat een volkstuincomplex geen openbare ruimte is, bent u als gebruiker zelf (financieel) verantwoordelijk voor het bestrijden van onder andere ratten en wespen op uw volkstuin. Mocht nu blijken dat de ratten duidelijk afkomstig zijn van de aan het volkstuincomplex grenzende openbare ruimte en hebben meerdere tuiniers last, dan kunt u dit aan de OVAT melden (het liefst met wat foto's van de schade/overlast). De OVAT geeft uw melding door aan hun contactpersoon bij de gemeente. De gemeente zal vervolgens een gespecialiseerd bedrijf inschakelen om de dieren weg te vangen (op kosten van de gemeente).

Wij gaan ervan uit u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd over het tegengaan van plaagdieren op uw volkstuin en wensen u een goede oogst!

Met vriendelijke groet,

namens het college,

Ellen Verlaan
teammanager Natuur, Water en Ondergrond

Bijlage voorkomen van plaagdieren op uw volkstuin:

Ratten

Zorg ervoor dat er geen gedekte tafel voor ze klaar staat. Een greep uit eventuele maatregelen die u kunt nemen:

Oogst op tijd. Gooi groenten en etensresten niet op uw composthoop. Keer uw composthoop regelmatig. Zorg ervoor dat uw volkstuin opgeruimd is, waardoor ze zich niet makkelijk kunnen verschuilen. Ook zijn er geuren waar ratten naar alle waarschijnlijkheid niet van houden; koffie (meng gemalen koffie met warm water), munt (pepermuntolie of pepermuntplantjes in uw tuin), pepers (poeder van cayennepeper of chilipeper of snijd een peper in stukken en vermorzel hem en leg hem op de plek waar u ratten wilt verjagen); knoflook (knoflookspray of buideltjes geplette knoflook).

Wespen

Wespen zijn heel nuttige dieren. Ze eten bijv. bladluis, rupsen, muggen en vliegen. Daarnaast zijn ze ook weer voedsel voor andere dieren. Zolang u geen last van ze heeft, is het niet nodig een nest te laten verwijderen. Ook bij wespen geldt, zorg ervoor dat er geen lekkernijen voor ze aanwezig zijn. Verwijder bijv. afgevallen fruit. Rijpend fruit kunt u beschermen door een fijnmazig net erover heen te leggen (bijv. oude vitrage). Wespen houden niet van de geur van citroen en kruidnagel. Dus wilt u dat de wespen afstand houden van uw tuinhuisje, leg een citrusvrucht met hierin kruidnagels gestoken neer.

Overige plaagdieren

U kunt onderstaande voorzorgsmaatregelen treffen om plaagdieren op uw planten tegen te gaan:

- Zorg ervoor dat uw planten optimale groeiomstandigheden hebben. Gezonde planten kunnen aanvallen van plaagdieren beter doorstaan;
- Pas wisselteelt toe. Door in de groentetuin elk jaar een andere plek voor uw gewas te kiezen, verkleint u de kans op plaag- en ziektes;
- Pas combinatieteelt toe. Sommige planten hebben effect op de planten in de directe omgeving staan. Ze ruiken bijv. zo sterk dat ze de geur van andere planten overstemmen. Hierdoor kunnen plaagdieren verward raken. Er zijn ook planten (bijv. afrikaantjes) die met hun wortels een stof uitscheiden die fataal is voor wortelaaltjes die wortelgewassen kunnen aantasten. Tenslotte zijn er ook nog planten die gebruikt worden om plaagdieren te lokken. De plaagdieren verkiezen deze planten boven de planten die u wilt behouden/eten (bijv. aan de vlier, oost-indische kers, bloedzuring)¹.
- U kunt plaagdieren afweren door uw planten te beschermen met bijv. netten, insectengaas en cloches. U kunt het de plaagdieren ook moeilijk maken om uw planten te bereiken door de grond te bedekken met materiaal waar de plaagdieren (bijv. slakken) niet graag overheen gaan; schelpen, eierschalen, cacaooppotten, dennennaalden of scherp zand;
- Lok natuurlijke vijanden naar uw tuin. Dit kan door bijv. een stukje van uw tuin in te zaaien met een bloemenmengsel of door een insectenhotel of oormormpotjes op te hangen;
- Verwijder plagen handmatig: veel voorkomende plagen veroorzaakt door bijv. bladluizen of kevers kunnen veelal zonder chemische bestrijdingsmiddelen onder controle worden gehouden (door bijv. handmatig te verwijderen of door ze met water weg te spoelen).

Zoekt u eens op internet naar natuurlijke gewasbestrijding en u vindt nog veel meer tips en ervaringen van andere tuiniers (bijv. op www.biotuintilburg.nl of www.velt.nu).

¹ Bron: *Plaagdierenboek*, Suze Peters, Lotte Stekelenburg, Velt